

S E N T È N C I A

Magistrats Srs.

Josep Maria PIJUAN CANADELL

Enric ANGLADA FORS

Jacques RICHARDI

Andorra la Vella, 25 de juliol de 2018.

VIST en judici oral i públic pel Molt Il·lustre Tribunal de Corts, la causa núm. 6000092/2017 seguida pels presumptes delicte menor de maltractament en l'àmbit domèstic i contravenció penal de lesions doloses, contra E. V. G., nascut el dia 02 de març del 1979 a Andorra la Vella, fill de Francesc i Anna Maria, de nacionalitat andorrana, , defensat pel Lletrat Sr. Carles Jordana Madero, i contra H. G. J., nascuda el dia 14 de novembre del 1979 a Andorra La Vella, filla de José María i Maria Carmen, de nacionalitat andorrana, defensada pel Lletrat Sr. Xavier López Horischnik, sent part acusadora el Ministeri Fiscal representat pel Sr. Borja Aguado Delgado i actuant de ponent i redactor de la sentència, el Magistrat Sr. Jacques Richiardi.

RESULTANT PRIMER : Són fets provats que els processats E. V. G., nascut el 2 de març del 1979, i H. G. J.,

nascuda el 28 d'abril del 1979, ambdós de nacionalitat andorrana i sense antecedents penals, van mantenir una relació de parella durant quasi quatre anys fins al mes de novembre del 2014, de la qual va néixer ràpidament un fill.

A partir de l'embaràs, aquesta relació va ser molt conflictiva, especialment per motius econòmics, essent la processada objecte d'un maltractament habitual per part del processat.

En data 28 d'abril del 2014, trobant-se al domicili de la vila d'Andorra la Vella, una discussió va produir-se entre els interessats durant la qual el processat va agafar pel coll la processada, defensant-se aquesta per una bufetada donada a la cara i causant-li així una equimosis i un tall d'uns 5 mm, lesions constatades el dia següent pel Servei d'urgències de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell i que no han necessitat tractament mèdic posterior a la primera assistència.

En data 14 de maig del 2014, trobant-se al mateix domicili, una nova discussió va esclatar durant la qual, en un primer moment, el processat va agafar pel coll la processada, immobilitzant-la contra la nevera, i en un segon temps, havent aconseguit aquesta desfer-se d'ell, la va agafar pels canells, fent-li girar els mateixos, abans de donar diverses bufetades, causant-li així un eritema cervical a la regió trapezoïdal esquerra, amb contractura muscular cervico-dorsal, i eritemes superficials als avant-braços, lesions constatades el mateix dia pel Servei d'urgències de l'HNSM i que no han necessitat tractament mèdic posterior a la primera assistència.

RESULTANT SEGON : Modificant parcialment el seu escrit de qualificació provisional pel que fa la pena a imposar al processat E. V. G. i la responsabilitat civil de la processada H. G. J., escrit en el qual evoca únicament pels fets del 28 d'abril del 2014 la bufetada donada per aquesta darrera, el Ministeri Fiscal qualifica els fets com a constitutius d'un delictes menor de maltractament en l'àmbit domèstic i de la contravenció penal de lesions doloses tipificats respectivament als articles 114.1 i 476.2 del Codi Penal dels quals els processats són responsables penalment en concepte d'autors, sense la

concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal.

Demana que siguin imposades :

- al processat E. V. G., la pena de dotze mesos de presó condicional amb un termini de suspensió de la condemna de dos anys pel que fa al delicte menor, i la pena de dos mesos d'arrest nocturn condicional amb el mateix termini de suspensió de la condemna pel que fa a la contravenció penal,

- a la processada H. G. J., la pena de vuit mesos de presó condicional amb un termini de suspensió de la condemna de dos anys pel que fa al delicte menor, i la pena d'un mes d'arrest nocturn condicional amb el mateix termini de suspensió de la condemna pel que fa a la contravenció penal,

- a ambdós, el pagament de les despeses processals causades.

En concepte de responsabilitat civil, sol·licita que el processat E. V. G. indemnitzï a la CASS en la suma de 61,47 € corresponent a les prestacions pagades, més els interessos legals fins al seu total pagament.

RESULTANT TERCER : La defensa de la processada H. G. J. manifesta el seu desacord amb l'exposició dels fets i la qualificació jurídica del Ministeri Fiscal pel que respecta a la seva defensada, expressant el seu acord pel que respecta al processat E. V. G..

Sosté que H. G. J. va ser víctima de maltractaments per part de E. V. G. durant anys, que el dia 28 d'abril del 2014, aquest la va empènyer contra la nevera de la cuina mentre l'agafava pel coll i que per intentar desfer-se del seu company, la seva defensada va donar manotades incontrolades.

Considera que l'actuació d'H. G. J. no constitueix un acte dolós ni un acte imprudent, sinó un acte irreflexiu i incontrolat, i que no es compleix el requisit de culpabilitat exigít per l'article 5 del Codi Penal.

Afegeix que la seva defensada no va ser capaç de denunciar les conductes del seu company fins que no va suportar més, perquè estava molt atemorida i avergonyida, més encara després d'haver-se presentat i aprovat a les proves per ser agent de policia, i que va iniciar un tractament d'ajuda global amb el Servei d'atenció integral a la dona que li va permetre trencar la relació i sortir d'aquell cercle viciós.

Sol·licita l'absolució d'H. G. J. per les infraccions penals imputades pel Ministeri Fiscal.

A l'acte del judici oral, ratifica les seves conclusions provisionals, deixant a criteri del Tribunal l'existència de la legítima defensa de la seva defensada pels fets del 28 d'abril del 2014.

RESULTANT QUART : La defensa del processat E. V. G. manifesta el seu acord amb l'exposició del Ministeri Fiscal pel que fa als fets del 28 d'abril del 2014, i la seva qualificació jurídica, afegint que prèviament a l'agressió en causa, H. G. J. havia insultat de forma reiterada i denigrant el seu defensat, dient-li "hijo de puta", "miope de mierda", "calvo", "subnormal", i que anteriorment, aquest havia patit diverses agressions.

Expressa el seu desacord amb l'exposició del Ministeri Fiscal pel que fa als fets del 14 de maig del 2014, fent valdre que en la discussió d'aquest dia, H. G. J. havia perdut els seus nervis, insultant i agredint el seu defensat, i que aquest, amb l'exclusiva voluntat de minvar la tensió de la situació i evitar lesions envers la seva persona, havia agafat la seva companya pels canells.

Considerant que no existeix cap delictes imputable al seu defensat, sol·licita en conseqüència la seva absolució.

A l'acte del judici oral, ratifica les seves conclusions provisionals.

CONSIDERANT PRIMER : De manera general, la violència domèstica s'aconsegueix en la intimitat ; per apreciar una culpabilitat en la matèria, és doncs excepcional que els jutges disposin d'una prova directa purament objectiva, com és extremament rar que puguin basar-se en les declaracions de testimonis directes dels fets.

Per tant, en la majoria dels casos, l'apreciació de la realitat dels fets és essencialment fonamentada sobre les declaracions respectives de les persones interessades que presenten generalment versions contradictòries, declaracions que han de ser sotmeses a contradicció de les parts al judici oral i ponderades pel Tribunal tenint en compte l'existència de dades perifèriques que reforcin o no la seva credibilitat.

Les constatacions mèdiques constitueixen sovint un element determinant d'apreciació però no són una prova absoluta en la mesura que algunes lesions poden resultar tant d'un acte d'agressió com d'un acte de defensa.

Tanmateix, és freqüent que la víctima de violència domèstica no denunciï immediatament els fets a les autoritats competents, per motius variables com la dificultat intrínseca de denunciar una persona propera, la por, la vergonya, la necessitat econòmica.

CONSIDERANT SEGON : Si els dos processats s'han acordat, durant la instrucció del cas i al judici oral, sobre la relació molt conflictiva que havien mantingut a partir de l'embaràs d'H. G. J., especialment per motius econòmics, relació conflictiva a més acreditada per les seves declaracions respectives a l'ocasió de la intervenció del Servei de Policia el 2 de juny del 2012 a llur domicili (foli 53), per contra, han presentat versions contradictòries no solament pel que fa als fets dels dies 28 d'abril i 14 de maig del 2014, únics objectes del procediment, sinó també pel que fa a tota la relació de parella que s'ha acabat al mes de novembre del 2014, afirmant cadascun d'ells haver sofert de varis episodis de violència, independentment dels fets en causa, i doncs d'un maltractament habitual per part del company sentimental.

Les afirmacions del processat E. V. G. en aquest sentit no semblen, pel Tribunal, fiables, donada la personalitat que aquest ha revelat tant davant del testimoni C. A. L. com davant del Tribunal.

En efecte, C. A. L., competent professionalment en la matèria considerada per raó de la seva feina d'assistenta social al Servei d'Atenció a la dona maltractada, tot recordant que havia rebut tardanament les confidències de la processada sobre la violència recurrent soferta, segons ella, per part del seu company i havia derivat la interessada vers el seu servei, ha referit el comportament *"habitual"* del processat, imbuït d'un sentiment de superioritat envers H. G. J., declarant d'una banda davant del Batlle Instructor el 26 d'agost del 2015, que durant les classes de fitness, a partir de l'any 2012, *"en E. V. G. en moltes ocasions entrava a la classe on es trobaven ella, na H. G. J. i na L. G., destorbava la feina de na H. G. J. i la menyspreava"* davant d'ella i la seva amiga, dient que *"ell ho feia millor"* o que *"na H. G. J. era tonta"*, d'altra banda al judici oral, que *"quan ella feia cinc minuts tard, ell es dirigia envers ella per escridassar-la i menysprear-la"*, sigui una actitud del processat durant la relació de parella no compatible amb l'estat al·legat de víctima de violència domèstica, més encara que aquest testimoni ha afegit que *"mai havia vist"* H. G. J., qualificada de *"molt reservada"*, *"faltar el respecte de cap manera"* al seu company.

Al judici oral, independentment de la constitució física respectiva dels dos interessats, difícilment compatible amb una violència de gènere exercitada per la processada, el Tribunal ha pogut apreciar directament la personalitat del processat, si no de forma completa, almenys de manera significativa ; malgrat la seva situació de processat i la reserva requerida per a aquesta situació, E. V. G. ha fet diverses manifestacions clarament masculines, declarant per exemple, en suport de la seva al·legació sobre la conducta problemàtica de la seva companya durant l'embaràs, que *"potser tenia les hormones esverades"*, sigui manifestacions que tradueixen una personalitat poc susceptible de ser víctima de violència domèstica per part d'una dona.

I pel que fa els documents produïts pel processat per demostrar els suposats episodis de violència soferts abans dels fets en causa, a saber els informes de dates 28 d'octubre del 2012 i 24 de gener del 2013 del Servei d'urgències de l'HNSM (folis 14 i 18) així com quatre fotografies del seu estat físic i de l'estat de la seva roba (folis 21 i 22), el Tribunal estima que no són suficients per provar agressions per part d'H. G. J., com E. V. G. ho havia manifestat als metges del Servei d'urgències, podent explicar-se perfectament tant les lesions constatades (erosions a la zona del coll, erosions al coll i al colze esquerre) com el jersei esquinçat, per gestos de defensa de la processada a una agressió de la seva part.

Per contra, existeixen elements determinants pel Tribunal per considerar la realitat d'una violència domèstica exercitada pel processat E. V. G..

En primer lloc i sobretot, Elsa RODRIGUEZ GÓMEZ, psicòloga que ha realitzat la valoració adequada i ha assegurat el seguiment d'H. G. J. quan treballava al Servei d'Atenció a la dona maltractada, és a dir un testimoni essencial per raó de la seva competència professional, ha testificat al judici oral que aquesta darrera *“presentava tota la simptomatologia d'una dona maltractada, amb baixa de l'autoestima, por, inseguretat, molta vergonya”*, conclouent que *“sense dubte era una dona maltractada”*, i acreditant així les manifestacions constants de la processada en aquest sentit.

En segon lloc, Silvia LÓPEZ CASTRO, membre del servei precitat que ha efectuat consultes puntuals d'H. G. J. abans l'any 2014, ha manifestat al judici oral que havia sospitat maltractament per part del nou company sentimental.

En tercer lloc, la personalitat del processat revelada pel seu comportament davant C. A. L. i per les seves manifestacions masclistes davant del Tribunal és bastant característica de la d'un autor de violència domèstica.

En quart lloc, al judici oral, el Tribunal ha pogut constatar la autenticitat total d'H. G. J. en les seves declaracions incriminatòries (claredat i precisió de l'exposat dels fets, espontaneïtat de les respostes a les preguntes, expressions

dels seus sentiments) així com la seva reacció emocional (plors) en adequació perfecta amb l'evocació dels fets.

En darrer lloc, durant tot el procediment, el processat ha proferit una mentida, significativa pel Tribunal de la seva mala fe, sobre la realitat dels fets del 14 de maig del 2014, afirmant de manera falsa tant davant del Batlle Instructor com al judici oral, per contradir l'acusació d'H. G. J., que *“en cap moment la va agafar pel coll”* (foli 95) o *“mai l'ha agafat pel coll”* ; ara bé, d'una banda, el metge del Servei d'Urgències de l'HNSM, després les informacions donades per la interessada (*“Explica agressions físiques freqüents... i tractament vexatori, a casa i fora. Avui comenta nova agressió, amb traumatisme regió cervical (l'ha agafada pel coll amb les mans) per moviments flexió/extensió raquis cervical...”*), ha constatat sobre la seva persona *“eritema cervical a regió trapezoïdal E, amb contractura muscular cervico-dorsal”*, d'altra banda, en l'informe medicoforense de data 15 de setembre del 2016, la doctora Rosa FREIXES MONTAÑA ha indicat que el mecanisme de producció d'aquest tipus de lesió *“sol ser el de pressió directa amb un objecte dur i de vores romes o digitopressió amb més o menys intensitat”*, sigui elements mèdics que acreditin completament les declaracions d'H. G. J..

A més, el processat ha variat pel que fa els fets del 28 d'abril del 2014, evocant el dia següent davant del metge del Servei d'urgències de l'HNSM un *“cop de puny”* (foli 4) i el 8 d'octubre del 2014 davant del Batlle Instructor *“una bufetada amb la mà oberta”* (foli 10).

I finalment, el processat ha negat davant del Batlle Instructor no haver menyspreat mai la seva companya davant de clients (foli 95), en contradicció amb el testimoniatge de C. A. L., valorat pel Tribunal.

Per tot això, el Tribunal considera que les declaracions d'H. G. J. han de tenir plena credibilitat.

CONSIDERANT TERCER : Pel que fa al cas de E. V. G., els fets declarats provats són legalment constitutius d'un delictes menor de maltractament en l'àmbit domèstic i de la

contravenció penal de lesions doloses tipificats respectivament als articles 114.1 i 476.2 del Codi Penal, havent exercit el processat, el dia 14 de maig del 2014, diversos actes de violència voluntària sobre la persona d'H. G. J. que era al moment dels fets la seva concubina, causant-li lesions que no han necessitat tractament mèdic posterior a la primera assistència.

Per contra, el Tribunal estima que no hi ha lloc a apreciar el delicte menor de l'article 114.1 i la contravenció penal de l'article 476.2 del Codi Penal imputats pel Ministeri Fiscal a la processada H. G. J., per raó de l'existència en la conducta d'aquesta de la circumstància excloent de la responsabilitat criminal de la legítima defensa pròpia de l'article 27.1 del mateix text legal, en concórrer tots els requisits exigits per a la seva aplicació, a saber una agressió no provocada i injustificada, doncs il·legítima, per part de E. V. G. consistent a agafar pel coll la seva concubina en el decurs d'una discussió de parella i la reacció defensiva d'aquesta consistent a donar una bufetada, mitjà necessari i proporcionat a l'agressió per repel·lir-la.

En conseqüència, la processada H. G. J. ha de ser absolta de les dos infraccions precitades.

CONSIDERANT QUART : Per aplicació dels articles 20 i 21 del Codi Penal, el processat E. V. G. és responsable penalment del delicte menor de maltractament en l'àmbit domèstic i de la contravenció penal de lesions doloses, en concepte d'autor, per haver realitzat personalment els actes punibles, culpabilitat demostrada per les declaracions constants de la perjudicada H. G. J. i per les constatacions mèdiques.

CONSIDERANT CINQUÈ : No existeixen en la causa circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal pel processat E. V. G..

Per l'apreciació de la pena a imposar, cal tenir en compte la gravetat relativa i l'antiguitat dels fets en causa, les

circumstàncies personals del processat i la seva manca d'antecedents penals.

Altrament, el tribunal estima adequat al cas de pronunciar una pena única, de conformitat a l'article 58.3 del Codi Penal.

La pena de vuit mesos de presó condicional amb un termini de suspensió de la condemna de dos anys constitueix doncs una justa sanció.

CONSIDERANT SISÈ : Per aplicació de l'article 94 del Codi Penal, el processat E. V. G., responsable penalment, ho és també civilment, i ha doncs de pagar a la CASS, en funció del justificant figurant al sumari (foli 145), la suma de 61,47 € corresponent a les prestacions abonades per compte de la perjudicada H. G. J..

CONSIDERANT SETÈ : De conformitat als articles 174 i 175 del Codi de Procediment Penal, el processat E. V. G. ha de fer front al pagament de les despeses processals causades.

VIST les disposicions legals aplicables en la causa, el Tribunal de Corts,

DECIDIM :

Absoldre H. G. J. del delicte menor de maltractament en l'àmbit domèstic i de la contravenció penal de lesions doloses, imputats pel Ministeri Fiscal.

Condemnar E. V. G. com a responsable penalment en concepte d'autor d'un delicte menor de maltractament en l'àmbit domèstic i d'una contravenció penal de lesions doloses, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a la pena de VUIT MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL, amb un termini de suspensió de la condemna

de dos anys, així com al pagament de les despeses processals causades.

En concepte de responsabilitat civil, condemnar E. V. G. a pagar a la CASS la suma de 61,47 €.

Contra aquesta resolució les parts poden interposar recurs d'apel·lació per davant d'aquest Tribunal en el termini de 15 dies següents a la notificació.

Així per aquesta nostra sentència definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.